

یادداشت

حمله سایبری به جایگاه‌های سوخت از زاویه دیگر

دکتر پویا نعمت‌الهی

روزنامه‌نگار و کارشناس علوم ارتباطات اجتماعی

دومین حمله به جایگاه‌های سوخت کشور با واکنش‌های متفاوتی از سوی عامه مردم مواجه شد. برخی با نگرانی به پیگیری خبرها اکتفا کرده و برخی خوشحال از بحران موجود، کل ساختار نظام را به سخره گرفتند و منتظر شدند تا بحران دیگری از این بابت گریبانگیر کشور شود. وزارت نفت این بار نیز در خط مقدم بود. این وزارتخانه به تنهایی در چند جبهه در حال نبرد است. استعاره جبهه ناظر بر جنگ روایت‌ها است. روایت‌هایی که هر کدام این وزارتخانه را در بر گرفته و بعضاً آن را در معرض حملات بی‌امان قرار داده است؛ حال آنکه این جنگ روایت‌ها اساساً جنگ این وزارتخانه نیست.

جبهه اول در حوزه آلودگی هوا و انگاره «مازوت‌سوزی» است. با آنکه بیش از ۲۰ دستگاه و سازمان و شرکت در پدیداری و چگونگی این وضعیت آلودگی نقش دارند اما همه آنها به گوشه‌های خزیده و کهن الگوی مازوت را به خدمت می‌گیرند تا این آلودگی را به گردن نفت کوره و بنزین و گازوئیل بیندازند. وزارت نفت صرفاً وظیفه تأمین سوخت مصرفی کشور را برعهده دارد. اگر فلان نیروگاه در فلان نقطه مازوت می‌سوزاند، چه ارتباطی می‌تواند به وزارت نفت داشته باشد؟ آیا کسی در این روایت‌ها به سراغ وزارت نیرو رفته و از آنها مطالبه مستندات فیلتر خروجی نیروگاه‌ها را داشته است؟ اینکه ده‌ها هزار وسیله نقلیه آلاینده و مستعمل در سطح شهرها تردد دارند و هوا را آلوده می‌کنند، ربطی به وزارت نفت ندارد. همین چند روز قبل رئیس پلیس راهور خبر داد که ۳۵ درصد از وسایل نقلیه در کشور فرسوده است و باید اسقاط شود. این خودروها حتی اگر عالی‌ترین و باکیفیت‌ترین بنزین حاصل از برج‌های تقطیر پیشرفته‌ترین پالایشگاه‌های دنیا را هم مصرف کنند اما در نهایت چیزی جز آلودگی از آگروزشان خارج نمی‌شود. تا وقتی که بتوان وزارت نفت را مقصر قلمداد کرد، کسی در این جنگ روایت‌ها به سراغ حریف تمرینی دیگری نمی‌رود.

جبهه دوم نیز ماجرای اختلال در سامانه سوختگیری جایگاه‌ها بود. جنگ روایت‌ها این بار معطوف انگاره «دو بار گزیده‌شدن از یک سوراخ» بود. البته بدون تزئید حتماً ایراداتی وجود داشته و نقایص امنیتی شرایط لازم را برای ایجاد اختلال در این سامانه فراهم کرده است ولی این موضوع نباید به معنای دو بار گزیده‌شدن از یک سوراخ باشد. اگر چنین استعاره‌ای در جهان کنونی مصداق داشت آنگاه بساطت هک و تدارکات امنیتی برای همیشه برچیده می‌شد و یک بار نفوذ به معنای آخرین نفوذ می‌شد.

بعد از وقایع هک سامانه سوخت در سال ۱۴۰۰ بسیاری گمان می‌کردند که این سامانه دیگر نمی‌تواند هدف حملات قرار گیرد؛ چرا که در همان بار اول تمامی زوایا و ابعاد سیستم مورد واریسی و تمهیدات امنیتی لازم قرار گرفته و مسیر نفوذ مسدود شده است. واقعیت آن است که تهدیدات سایبری را هرگز نمی‌توان محو کرد. این تهدیدات به طور فروخته حضور دارند و به محض یافتن نخستین مجرا وارد آن شده و ساختارها را نابود یا مختل می‌کنند.

به طورمتعارف هیچ شهروندی حتی با هر درجه از انتقاد از نظام کنونی نباید با هرگونه اضمحلال یا آسیب به ساختارها و سیستم‌هایی که با پول خودش بنا شده و به او سرویس می‌دهند، موافقت داشته باشد.

نظام تأمین سوخت در کشور همچون خون برای بدن است و هر لحظه که این خون‌رسانی قطع شود، به معنای تهدیدی است که هرابینه می‌تواند موجودیت هرکدام از ما را با تهدید و خطر مواجه کند. تصور کنید یکی از عزیزان شما در آمبولانسی است که باید هرچه سریع‌تر به بیمارستان رسانده شود ولی آمبولانس بنزین ندارد و در صف جایگاه پمپ‌بنزین منتظر رفع اختلال است.

بعد از هک سامانه در سال ۱۴۰۰ قطعاً زمینه‌سازی‌های لازم برای بستن مجرای نفوذ صورت گرفته بود اما واقعاً نمی‌توان این مجاری را برای همیشه و همواره مسدود کرد. به هر حال همواره ممکن است راهی برای نفوذ مجدد پیدا شود. فناوری‌های نوین همواره ما را غافلگیر و تعجب‌زده می‌کند. سیستم‌ها همواره باید به روز رسانی شوند و قرار نیست یک سیستم (هرچند هم که خوب و قوی باشد) تا ابد به همان شکل استمرار داشته باشد.

نکته بسیار جالب در ما‌جاری اخیر ناظر بر تعدد اظهارنظرها پیرامون آن است. مثلاً اشاره می‌شود که این قضیه اخیر اساساً حمله سایبری نیست بلکه یک حادثه سایبری است و برخی دیگر از نفوذی‌ها یاد می‌کنند و خلاصه اینکه بساطت هنوع اظهارنظر پهن شده است. قضاوت در مورد این واقعه را باید به اهلس سپرد. فلان نماینده که مستقیماً افرادی از وزارت نفت را به این قضیه منتهم می‌کنند شاید آگاه نباشند که برخی از نخبه‌ترین مغزهای فناوری اطلاعات هستند که سیستم سوختگیری کشور را با این درجه از وسعت، پیچیدگی، پراکندگی و گستردگی مدیریت می‌کنند. اتهام‌زدن به دستگاه‌ها در این وضعیت بدون در دست داشتن مستندات چه دردی را دوا می‌کند جز اینکه نیروهای خدوم را در معرض وحشت و ترس از برخورد امنیتی قرار می‌دهد. به هر حال مشخصاً این بار سیستم سوخت‌رسانی کشور در کمترین زمان موجود (در عرض چند ساعت) به حالت پایدار درآمد و آنگاه در عرض کمتر از چند ده ساعت به تمامی آماده به فعالیت متعارف و پایا بود. این بار برخلاف دفعه قبل موج خبری و توجهات چندان گسترده‌ای در عرصه جامعه پدید نیامد. هم مردم و هم وزارت نفت و چه همه شان ترتیب‌دهندگان حمله باور داشتند که این بار با توسل به تجارب قبلی مشکل خاصی برای استقرار دوباره سامانه سوخت‌رسانی وجود نخواهد داشت.

روزانه تعداد زیادی هجوم سایبری به زیرساخت‌های کشور صورت می‌گیرد. لزومی ندارد که مردم در جریان این موضوع باشند؛ چرا که موجب سلب آرامش از زندگی عادی آنها می‌شود. بیشترین حملات دفع شده و بلااثر و ناگام می‌مانند. تعدادی نیز در مراحل ابتدایی مهار می‌شوند. مواردی که این حملات منجر به اختلال شدید بشوند روزبه‌روز کمتری می‌شود. اما هیچ‌گاه نمی‌توان آنها را به صفر رساند. مهم آن است که در این گونه نبردها پیشاپیش آمدگی لازم معطوف بالابردن توان مواجهه با مشکل وجود داشته باشد. این همان کیفیتی است که در ماجرای اخیر به صورت کامل‌آ عینی و درست جلوی چشم مردم در جایگاه‌های پمپ‌بنزین به مرحله اجرا گذاشته شد.

کاهش ۲٫۲ درصدی قیمت مسکن در آذرماه

با توجه به ثبات بازارها بویژه ثبات بازار ارز، پیش بینی می‌شود تا آخر امسال ریزش قیمت مسکن تداوم داشته باشد

عکس: ابوالفضل نسایی / ایران

کاهش نسبت به آذرماه سال گذشته منفی ۶۵٫۱ درصد است.

بیشترین معامله مسکن در دوره مذکور مربوط به منطقه ۲۰ است و در این منطقه تعداد معاملات ۶۶٫۷ درصد نسبت به آبان‌ماه رشد داشته و در مقابل، تعداد معاملات در منطقه ۲۱ کاهش قابل توجه ۲۱٫۹ درصدی و در بین مناطق ۲۲گانه شهر تهران، منطقه ۱۳ بالغ بر ۷۹٫۵ درصد بیشترین کاهش را داشته است. در این منطقه طی آذرماه امسال ۷۷ فقره خرید و فروش واحدهای مسکونی در سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور ثبت شده است. تعداد معاملات آذرماه سال قبل این منطقه ۳۷۶ فقره بود. منطقه ۲ و ۱۱ به ترتیب با کاهش ۷۲ و ۷۰٫۳ درصدی معاملات، در رده دوم و سوم قرار گرفته‌اند.

در منطقه ۱۴ نیز کاهش معاملات حدود ۷۰ درصد بوده است. در منطقه ۵ که معمولاً بیشترین ثبت معاملات مسکن شهر تهران را داشته، طی ماه گذشته (آذرماه ۱۴۰۲) ۶۷٫۴ درصد رشد منفی خرید و فروش مسکن را ثبت کرده است. در ماه مورد اشاره، تعداد معاملات این منطقه ۵۰۰ فقره بوده که البته همچنان بین مناطق ۲۲گانه بیشترین معاملات را در آذرماه داشته است. کمترین کاهش معاملات ۳٫۲ درصد مربوط به منطقه ۱۸ است.

در شرایط رکود بازار، برای فروشندگان و معامله‌گران چاره‌ای جز همراهی با بازار نیست. آنان و خصوصاً فروشندگانی که به نقدینگی نیاز دارند قیمت پیشنهادی فروش را بر اساس شرایط بازار مسکن کاهش داده‌اند. کاهش قیمت در مناطقی از کشور حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد بوده است.

علاوه بر ثبات قیمت ارز، سکه و طلا، تقویت سمت «عرضه» در بازار تا حدودی قیمت‌ها را کنترل کرده است. آمار رسمی، افزایش می‌کنند افت قیمت مسکن ادامه‌دار باشد. با توجه به اینکه در بازارهای دیگر هم به دنبال سیاست ثبات اقتصادی تغییرات قیمتی رخ نداده است، در بازار مسکن نیز انتظار افزایش قیمت درست نخواهد بود. از طرفی قیمت مسکن در چند سال اخیر به اوج خود رسیده است و افزایش دوباره قیمت‌ها، خروج بیشتر متقاضیان از این بازار را در پی خواهد داشت. در حال حاضر هر چند قیمت مسکن رو به کاهش است اما متقاضیان همچنان قدرت مالی کمتری از رشد قیمت مسکن در چند سال گذشته دارند. تعداد معاملات مسکن این موضوع را در خوبی روشن می‌کند. البته کارشناسان اقتصادی دلیل دیگر کاهش معاملات در بازار مسکن را انتظار بیشتر کاهش قیمت‌ها عنوان می‌کنند. در آذرماه حجم معاملات مسکن در شهر تهران نسبت به ماه قبل معادل ۱٫۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. این

قیمت مسکن در حالی است که در خردادماه

امسال این رقم در شهر تهران برابر ۷٫۸ میلیون تومان بود، بنابراین به طور متوسط از خرداد تا آذرماه قیمت هر متر آپارتمان در شهر تهران بیش از ۴ میلیون تومان کاهش یافته است. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد از مجموع ۲۲ منطقه شهر تهران، ۱۴ منطقه در آذرماه رشد قیمتی ماهانه منفی را تجربه کرده‌اند. آمار بانک مرکزی بیانگر این است که از میان ۲۲ منطقه شهر تهران، منطقه ۲۲ بیشترین افت قیمت را داشته است. متوسط قیمت مسکن در منطقه ۲۲ در آذرماه نسبت به ماه قبل ۱۲٫۲ درصد افت داشته و از ۶۲ میلیون و ۲۵۴ هزار تومان به ۵۴ میلیون و ۶۴۹ هزار تومان رسیده است. بیشترین رشد قیمت مربوط به منطقه ۱۲ است. در این منطقه متوسط قیمت مسکن در آذرماه برابر ۵۱ میلیون و ۲۰۸ هزار تومان بود که نسبت به ماه قبل ۹٫۱ درصد رشد داشته است. قیمت هر مترمربع مسکن منطقه ۱۲ در آبان‌ماه معادل ۴۶ میلیون و ۹۴۴ هزار تومان بود.

بر اساس تحلیل داده‌های بانک مرکزی،

گزارش

آمار رسمی از بازار مسکن شهر تهران در

آذرماه، تداوم کاهش قیمت مسکن را نشان می‌دهد. پیش از اعلام آمار رسمی، گزارش‌های میدانی از بازار مسکن نیز کاهش قیمت مسکن را تأیید می‌کرد. رشد منفی قیمت مسکن در شهر تهران در آذرماه در تداوم روند نزولی قیمت مسکن است که از تیرماه در مناطق مختلف کشور شروع شده است. کاهش قیمت مسکن از تابستان تا پاییز حاکی از برقراری آرامش نسبی در بازار معاملات مسکن شهر تهران به دنبال برقراری ثبات در بازار ارز و سایر بازارهای مالی در ماه‌های اخیر و نیز به واسطه برنامه‌های در دست انجام دولت در خصوص ساخت و عرضه مسکن در سطح کشور است.

بر اساس این گزارش، قیمت هر متر واحد مسکونی در شهر تهران در آذرماه به ۷۴ میلیون تومان رسیده که نسبت به ماه قبل ۲٫۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. کاهش

نشان می‌دهد. همچنین در بازار مسکن برنامه‌های دیگری، هم برای کاهش قیمت اجرا می‌شود. برای کنترل متقاضیان در شرایط ثبات اقتصادی، نظارت بر بازار تشدید شده و اخذ مالیات از خانه‌های خالی نیز اثر مثبتی بر افزایش عرضه مسکن داشته است.

در قانون اخذ مالیات بر خانه‌های خالی شرایط خانه‌های خالی تعیین و اعلام شد هر فردی مکلف است وضعیت اقامت خود را نسبت به املاک در سامانه‌ای که وزارت راه‌وشهرسازی آن را ایجاد کرده است تعیین کند و اگر فردی تا پایان تیرماه ۱۴۰۰ وضعیت اقامت خود را تعیین تکلیف نمی‌کرد، خانه‌ای که وضعیت اقامتش مشخص نشده بود خانه خالی تعریف می‌شد.

این اقدام دولت در حالی انجام شده که ساماندهی بازار مسکن به عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دولت در دستور کار قرار گرفته و در کنار ساخت خانه تحت عنوان طرح نهضت ملی مسکن، برنامه‌های دیگری از جمله شناسایی خانه‌های خالی نیز در حال اجرایی شدن است. هدف دولت از این قانون کاهش سوداگری در بخش مسکن است، اما با وجود تلاش‌های دولت به دلایلی همچون نبود راهکارهای واقعی برای شناسایی خانه‌های خالی سبب شده این طرح با مشکلات زیادی دست به گریبان شود. اخذ مالیات از مالکان خانه‌های خالی برای جلوگیری از احتکار خانه و عدم عرضه در بازار با هدف گرانی است. پرداخت مالیات، مالکان را مکلف می‌کند تا نسبت به وضعیت خانه‌های خالی خود تصمیم بگیرند و از ننگ داشتن خانه برای افزایش قیمت خودداری کنند. با اجرای برنامه‌های مختلف تولید، عرضه و نظارت بر بازار مسکن، این بازار در حال حاضر شرایط بانگاهی دارد و تداوم برنامه‌ها این ثبات را ادامه‌دار خواهد کرد.

منطقه یک	منطقه یک
منطقه ۲	منطقه ۲
منطقه ۳	منطقه ۳
منطقه ۱۸	منطقه ۱۸
منطقه ۲۲	منطقه ۲۲
منطقه ۵	منطقه ۵
منطقه ۱۲	منطقه ۱۲
منطقه ۷	منطقه ۷
منطقه ۴	منطقه ۴
منطقه ۱۳	منطقه ۱۳

جهش قابل توجه مبادلات تجاری

وزیر تجارت اتحادیه اقتصادی اوراسیا نیز پنجشنبه ۳۰ آذرماه ۱۴۰۲ به برخی مشکلات در حوزه مسائل بانکی و پولی اشاره کرد و گفت: در حال حاضر سهم بزرگی از تجارت ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا با ارزهای ملی انجام می‌شود و برخی کانال‌های مالی ایجاد شده‌اند اما

با افزایش میزان تجارت دوجانبه باید کارایی این کانال‌ها نیز بهبود یابد تا مشکلات در این زمینه به حداقل برسد.

به گفته اسلینف، عدم توازن مناسب میان واردات به ایران و صادرات به روسیه یکی از مشکلاتی است که پس از امضای این توافقنامه به تدریج و با حضور بیشتر تجار ایرانی در روسیه حل خواهد شد.

وی تأکید کرد: روسیه سهمیه بیشتری برای تجار ایرانی در نظر گرفته تا در نبود رقیبای غربی که روسیه را ترک کرده‌اند، فرصت بیشتری برای تجارت داشته باشند. اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) متشکل از کشورهای بلاروس، قزاقستان، روسیه، قرقیزستان و ارمنستان است.

حذف تعرفه‌ها برای ۸۷ درصد کالاها در موافقتنامه تجارت آزاد

یک سال دیگر هم این موافقتنامه تمدید شد و مذاکرات طرفین درباره موافقتنامه تجارت آزاد به نقطه پایانی و امضا رسیده است؛ بنا بر اطلاعاتی که از پیش‌نویس این موافقتنامه به خبرنگار ایرنا در مسکو رسید، طرفین تعرفه‌ها را برای ۸۷ درصد اقلام کالایی در مبادلات تجاری خود به صورت کامل حذف خواهند کرد. در این میان، هر یک از طرفین، یک لیست منفی تهیه می‌کنند که شامل کالاهایی می‌شود که برای یکی از طرفین، کالای حساس تلقی شود و امکان حذف تعرفه وجود ندارد.

با این حساب، حدود ۸۷ درصد خطوط تعرفه‌ای ایران و اوراسیا با تعرفه صفر در قالب موافقتنامه تجارت آزاد مبادله خواهند شد. ایران و اتحادیه اوراسیا در قالب امضای قرارداد تجارت آزاد به یکدیگر این امکان را می‌دهند که در ۸۷ درصد کل اقلام کالایی، تعرفه‌ها صفر شود.

تعرفه تنها ۸۷ درصد کالاها صفر می‌شود؛ تعرفه ۱۳ درصد کالاها برای حمایت از صنعت و کشاورزی داخلی حذف نخواهد شد. خبرنگار ایرنا همچنین کسب اطلاع کرد که ۱۳ درصد باقی‌مانده، موارد مربوط به لیست موسوم به منفی است. به عنوان مثال، شامل کالایی است که اگر بخواهیم در خصوص آن تخفیف قابل شوییم، صنعت یا کشاورزی در داخل ایران در آن حوزه آسیب می‌بیند، از این رو، با هدف حمایت از این بخش‌های صنعت و کشاورزی داخلی، این بخش‌ها شامل تخفیف نمی‌شوند. متقابلاً کشورهای اتحادیه اوراسیا هم لیست کالاهای حساس خود را ارائه می‌کنند و در این زمینه، اقدامات با طرافت دنبال می‌شود تا لیست‌ها به صورت مساوی و عادلانه تنظیم شود.

تجارت آزاد ایران رونق می‌گیرد

ایران و اوراسیا در آستانه تجارت ۲۰ میلیارد دلاری

تعرفه‌ای برای کالاهای یکدیگر قائل شدند. بنا بر برخی منابع، در این چهارچوب، ایران به حدود ۳۸۰ قلم کالایی تولیدی در اتحادیه اوراسیا تخفیف تعرفه‌ای داد و در مقابل، اتحادیه اوراسیا برای ۵۰۲ قلم کالایی ایرانی تخفیف تعرفه‌ای قائل شد

مسئولین در مجموع به صورت مساوی، مبادلات اقتصادی را از تخفیف برخوردار کردند. نیاز به تصویب مجالس متن موافقتنامه دائم تجارت آزاد ایران و اتحادیه اوراسیا هم‌اینگ با تأیید طرفین آماده امضا است. این منافع ملت ایران و دیگر ملت‌های به امضای وزیر صنعت، معدن و تجارت جمهوری اسلامی ایران و معاونان نخست‌وزیر پنج کشور عضو اتحادیه اوراسیا خواهد رسید.

تجاری ایران با سایر کشورهای آن سال ۱۴۰۲ تلقی می‌شود و گویای آن است که سیاست همسایگی دولت سیزدهم در حال ثمربخشی برای منافع ملت ایران و دیگر ملت‌های منطقه است. **گام آغازین با تخفیف‌های متقابل** به دنبال موافقتنامه تجارت ترجیحی بین ایران و اتحادیه اوراسیا در سال ۲۰۱۸، طرفین در خصوص چندین قلم کالا، تخفیف

کشورعضو اتحادیه اوراسیا است تا به قانون تبدیل شود.

سفیر ایران در مسکو: امیدواریم توافقنامه در دوره کنونی مجلس تصویب شود

سفیر ایران در روسیه پیش از این با بیان اینکه معمولاً مجالس پنج کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا در سرعت توافقنامه‌های مرتبط را به تصویب می‌رسانند، ابراز امیدواری کرد که این توافقنامه در مجلس شورای اسلامی با فوریت و در دوره کنونی فعالیت مجلس تصویب شود. کاظم جلالی با اشاره به اینکه این توافقنامه در قالب لایحه‌ای از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم خواهد شد، تصریح کرد: به هر میزان که تصویب این توافقنامه با تأخیر همراه شود، کشور از مزایای این توافقنامه بی‌بهره خواهد بود.

در شرایط رکود بازار، برای فروشندگان چاره‌ای جز همراهی با بازار نیست. آنان و خصوصاً فروشندگانی که به نقدینگی نیاز دارند قیمت پیشنهادی فروش را بر اساس شرایط بازار مسکن کاهش داده‌اند.

کاهش قیمت در مناطقی از کشور حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد بوده است

روسیه سهمیه بیشتری برای تجار ایرانی در نظر گرفته تا در نبود رقیبای غربی که روسیه را ترک کرده‌اند، فرصت بیشتری برای تجارت داشته باشند

یک سال دیگر هم این موافقتنامه تمدید شد و مذاکرات طرفین درباره موافقتنامه تجارت آزاد به نقطه پایانی و امضا رسیده است؛ بنا بر اطلاعاتی که از پیش‌نویس این موافقتنامه به خبرنگار ایرنا در مسکو رسید، طرفین تعرفه‌ها را برای ۸۷ درصد اقلام کالایی در مبادلات تجاری خود به صورت کامل حذف خواهند کرد. در این میان، هر یک از طرفین، یک لیست منفی تهیه می‌کنند که شامل کالاهایی می‌شود که برای یکی از طرفین، کالای حساس تلقی شود و امکان حذف تعرفه وجود ندارد.